

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVIII, broj 10

8. ožujka 2018.

cijena 200 Ft

Postavljena spomen-ploča Đuri Frankoviću

FOTO: BRANKA PAVIĆ BLAŽETIN

4. – 5. stranica

U Katolju

7. stranica

Hrvatska Kemlja danas, a sutra?

11. stranica

Pomurski hrvatski bal

14. stranica

Komentar

Bolje išta nego ništa

Zaključak u naslovu vrijedi i danas, jer otprije četiri godine ništa se nije, a vjerojatno i neće promijeniti kada su u pitanju parlamentarni izbori za narodnosne zastupnike, ili bolje za narodnosne zastupnike bez prava glasa – što će reći za narodnosne glasnogovornike.

Ono što sam napisao prije četiri godine, mislim i danas:

„Nije problem u tome što će narodnosti ostvariti samo parlamentarnog zastupnika bez prava glasa, već je problem u promašenom, usudio bih se reći lice-mjernom izbornom sustavu. U tome što je narodnostima ponuđeno nešto neostvarivo, unaprijed osuđeno na propast, pa prema tome i neprihvatljivo. Sve se to moglo riješiti bez izborne farse, delegiranjem predstavnika državnih samouprava u Parlament s pravom vijećanja. Ovakvo su narodnosti protiv svoje volje primorane na uzaludno utrkivanje s brojevima, na besmisleno dokazivanje koliko će ih se upisati na birački popis. Budući da nismo znali jasno izraziti svoje interese i stavove, nismo imali političke zrelosti ni hrabrosti u povijesnom trenutku, suodgovorni smo za nastalo stanje.

Nedvojbeno da je i glasnogovorništvo pokazalo svoje mogućnosti, stoga možemo zaključiti: bolje išta nego ništa. Drugo je pitanje da na postavljanje liste imaju pravo samo državne samouprave, stoga registrirani birači zapravo mogu samo glasovati, a ne i birati. Možda je upravo zbog toga stranačka opredijeljenost birača jača od privrženosti narodnosnoj listi.

Premda je njemačka zajednica u Mađarskoj još lani zacrtala ostvarivanje punopravnoga parlamentarnog zastupstva (s pravom glasa), vrlo je neizvjesno hoće li biti dovoljan broj glasača za njemačku listu. Naime, od ukupno 47 459 registriranih Nijemaca, 4. ožujka za parlamentarne izbore registrirano je 27 225. Prema procjenama to je broj glasova potreban za ostvarivanje punopravnog mandata, ali je teško očekivati da će izlaznost biti stopostotna. Međutim, ima još mjesec dana. Bude li uspjeha, to će otvoriti nova pitanja...

Kako drugačije završiti ovojedni komentar negoli pozivom: Hrvatice i Hrvati u Mađarskoj – koji ste se / koji smo se upisali na hrvatski birački popis za parlamentarne izbore, nas 2073 (na prošlim izborima 1631) od ukupno registriranih 10 161 –izađite/izađimo na izbore 8. travnja i glasujmo za listu Hrvatske državne samouprave.

Stipan Balatinac

Glasnikov tjedan

I službeno je 1. ožujka registrirana Hrvatska državna lista, za nastupajuće parlamentarne izbore koji će biti 8. veljače. Po slovu zakona kandidacijska je organizacija Hrvatska državna samouprava. Hrvatska državna lista prihvaćena je 3. veljače na zatvorenoj sjednici HDS-ove Skupštine, na njoj su imena šest kandidata, a voditelj je liste Jozo Solga. Prvi s narodnosne (hrvatske) liste dobiva glasnogovornički mandat i u slučaju jednoga glasa, tako po slovu zakona. Ako se građanin s pravom glasa registrirao na popisu narodnosnih birača za parlamentarne izbore, u birački popis svoje narodnosti, onda može glasovati za narodnosnu listu, čime gubi pravo glasovanja za stranačku listu. Ako se birač registrirao na popisu hrvatskoga narodnog birača za parlamentarne izbore, njegove podatke, koji tim upisom nisu tajni ako zatraži može dobiti postavljač liste, Hrvatska državna samouprava. Ti podatci s imenom i adresom birača dobiveni od izbornih organa mogu se upotrijebiti samo za neposrednu izbornu promidžbu, a njihovo je kopiranje, predavanje trećoj strani zabranjeno. Podatci se najkasnije na dan izbora moraju uništiti, a kandidacijske organizacije o tome napravljeni zapisnik trebaju predati uredu koji im je izdao podatke.

Ako se birači do sada nisu upisali u narodnosni birački popis, upis vrijedi deset godina, od dana upisa mogu to učiniti

najkasnije do 23. ožujka do 16 sati. Napomenimo da je narodnosni birački popis i A i B obrazac i za lokalne i narodnosne izbore (A), i za parlamentarne izbore (poseban narodnosni popis) (B) neprekidno otvoren i tako unatrag već četiri godine. Oni koji su već upisani, ako žele glasovati na stranačku listu, trebaju tražiti ispis iz narodnog popisa za parlamentarne izbore, najkasnije do 23. ožujka.

Dana 2. ožujka u registru Hrvatskih birača za mjesne i narodnosne izbore bilo je 10 168 birača, a u registru hrvatskih birača za parlamentarne izbore od toga broja 2074 birača.

Toga dana najviše upisanih hrvatskih birača ima u Pečuhu (376) 258 pročitali smo za vas i označili crvenom bojom broj registriranih hrvatskih birača za parlamentarne izbore od ukupnoga broja upisanih u

birački popis u danome mjestu za mjesne i narodnosne izbore, koji će biti održani sljedeće godine. Iza Pečuha slijede Martinci (465) 155, Bizonja (225) 107, Santovo (132) 66, Poptonja (95) 60, Šeljin (150) 50, Petrovo Selo (432) 47, Baja (108) 44, Bojevo (44) 41, Mišljen (68) 40, Gornji Četar (142) 38, Daranj (55) 38, Udvar (73) 38, Luko-

višće (119) 36, Križevci (36) 35, Starin (155) 34, Novo Selo (103) 33, Brlobaš (35) 32, Dušnok (174) 31, Salanta (198) 30, Selurince (35) 29, Fok (59) 29, Barča (132) 28, Mohač (119) 28, Atad (35) 25, Dombol (27) 24, Katolj (58) 24, Gara (122) 24, Kukinj (98) 23, Izvar (53) 22, Vršenda (92) 21, Sambotel (166) 20, Šopron (101) 20, Sumarton (136) 18, Harkanj (80) 18, Vajslovo (33) 17, Siget (34) 16, Semelj (67) 16, Serdahel (138) 15, Rasinje (42) 15, Koljnof (432) 15, Tukulja (132) 14, Tomašin (44) 13... I tako brojku po brojku...

Branka Pavić Blažetin

Dana 2. ožujka u registru Hrvatskih birača za mjesne i narodnosne izbore bilo je 10 168 birača, a u registru hrvatskih birača za parlamentarne izbore od toga broja 2074 birača.

„Međunarodni okrugli stol URBANI ŠOKCI 13“

U Osijeku je 21. veljače održan pripremni sastanak na kojem se razgovaralo o ovogodišnjemu „Međunarodnom okruglom stolu URBANI ŠOKCI 13“, što ga organiziraju Udruga Šokačka grana, Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Vinkovačkih šokačkih rodova. Sastanku je pribivao i dr. sc. Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Projekt „URBANI ŠOKCI 13“ vodi dr. sc. Ružica Pšihistal, a mjesto održavanja ove godine bilo bi Osijek – Pečuh – Mohač, 4. i 5. svibnja. Okrugli će stol biti na temu Šokačka i bunjevačka kulturna baština u suvremenoj književnosti i kulturi. Udruga Šokačka grana Osijek u veljači 2018. godine navršava trinaest godina svoga djelovanja.

Soltész: Tristo trideset milijuna dodatne potpore narodnosnim školama i vrtićima

Ukupno tristo trideset milijuna dodatne potpore iz državnoga proračuna dodijeljeno je u 2018. godini narodnosnim školama i vrtićima, kazao je na tiskovnoj konferenciji, 21. veljače u Mađarskom parlamentu, državni tajnik za vjerske, narodnosne i civilne odnose Ministarstva ljudskih resursa Miklós Soltész, na svečanoj urudžbi povelje s naznačenim iznosom. Dodao je da 305 milijuna forinta raspodijeljeno je između 54 ustanove u održavanju narodnosnih samouprava, a 25 milijuna – ove godine prvi put – dobit će šest narodnosnih kulturnih ustanova. Dobiveni iznos narodnosne samouprave mogu upotrijebiti za ulaganja u ustanove i njihovo djelovanje.

Državni tajnik Miklós Soltész u nazočnosti narodnosnih glasnogovornika i predstavnika dobitnika natječaja govorio je o tome da su od 2010. godine velike promjene bile u životu narodnosti, primjerice od 2014. godine trinaest autohtonih narodnosti ima pravo predložiti i delegirati svoga glasnogovornika u Mađarski parlament, u proteklih sedam godina utrostručio se iznos za podupiranje narodnosti. U proteklih sedam i pol godina gotovo se usedmostručio broj odgojno-obrazovnih ustanova u održavanju narodnosnih samouprava: dok ih je u 2010. bilo tek 12, danas ih ima već 82, a broj djece s prijašnje tri tisuće porastao je na 15 tisuća, izjavio je državni tajnik Soltész. Kako reče, narodnosti Mađarska vlada ne smatra „teretom“, nego u svakom pogledu računa i oslanja se na njih jer one jačaju i podupiru cjelokupno mađarstvo. Potom je svim dobitnicima pojed-

Državni tajnik Miklós Soltész

načno uručio povelju s naznačenim iznosom.

Od ukupno 54 narodnosne ustanove koje su primile dodatnu potporu u 2018. godini, dvije su u održavanju mjesnih hrvatskih narodnosnih samouprava, koljnofske i kukinjske. Kako nam kaže ravnateljica koljnofske Dvojezične škole Mihovila Nakovića Agica Sárközi, u 2018.

godini na natječaju za dodatnu potporu Hrvatskoj je samoupravi dodijeljen iznos veći od 11 milijuna forinta. Samouprava je tražila potporu za više projekata, primjerice za obnovu kabineta za informatiku, za izgradnju posebnoga kabineta za hrvatski ples i izgradnju još dodatnih prostorija, jer je školska zgrada postala tiješnom. Dobivenu potporu, kako nam kaže, uporabljat će za izgradnju posebnog kabineta za hrvatski ples, jer u okviru školske nastave svaki učenik pohađa sat hrvatskoga plesa. Razmišljali su

da bi zazidanjem prostora kod tjelesne dvorane možda dobili odgovarajući prostor u te svrhe. Najveći projekt koji je pred njima jest izgradnja kata na postojeću školu, za što će također tražiti mogućnost financijske potpore. Nažalost, zbog nevremena nisu osobno preuzeli povelju s iznosom. Kukinjska Hrvatska samouprava od 1. rujna 2015. u svom održavanju ima Umjetničku školu Baranja. Povelju s iznosom preuzeo je umjetnički voditelj škole Đuro Jerant. Kako nam reče predsjednica kukinjske Hrvatske samouprave Mira Grišnik, ove im je godine dodijeljena dodatna potpora od pet milijuna sto tisuća forinta, što će se upotrijebiti za djelovanje škole (putni troškovi, režije, troškovi unajmljivanja). Škola sada ima 334 polaznika.

Na svečanoj dodjeli glasnogovornik njemačke narodnosti u Mađarskom parlamentu Imre Ritter izrazio je svoje zadovoljstvo što u odnosu na proteklu godinu s novim ustanovama i održavateljima dopunio se krug dodatne potpore. Reče nadalje da je dodatna potpora mogućnost „za odgoj djece na više materinskih jezika“ te da ona nakon škole, kao složna zajednica mogu prenositi narodnosnu kulturu i tradiciju.

Kristina Goher

Dio dobitnika dodatne potpore u društvu državnoga tajnika Miklósa Soltésza

Postavljena spomen-ploča Đuri Frankoviću

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Pečuha, u dvorištu Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, 23. veljače, otkrivena je spomen-ploča novinaru, etnologu i književniku Đuri Frankoviću, koju je postavila pečuška Hrvatska samouprava.

Obraćajući se nazočnima, predsjednik Hrvatske samouprave grada Pečuha Ivan Gugan reče da je samouprava odlučila kako će u ovom prostoru postaviti spomen-ploče zaslužnim Hrvatima koji su pridonijeli samobitnosti i očuvanju hrvatskoga jezika i kulture u Pečuhu, županiji i šire. A prva spomen-ploča postavljena je u čast prerano preminuloga Đure Frankovića koji nas je naglo napustio 9. listopada 2016. godine. Spomen-ploču u nazočnosti obitelji Đure Frankovića, brojnih prijatelja i poštovatelja otkrili su supruga pokojnog Đure Frankovića Kata Franković i predsjednik Hrvatske samouprave grada Pečuha Ivan Gugan, a stihove Đure Frankovića čitao je njegov unuk Mirko Franković. Svečani govor održao je dr. sc. Ernest Barić, zemljak pokojnog Đure Frankovića i njegov dugogodišnji prijatelj, a svečanost je obogatio nastupom i Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe s prigodnim pjesmama.

Đuro Franković rodio se u Foku 9. veljače 1945., a preminuo u Pečuhu 9. listopada 2016. Napustio nas je iznenada, nakon kratke i teške bolesti. Poslije završene osnovne škole u rodnom selu Lukovišću, srednjoškolsko obrazovanje nastavlja u hrvatsko-srpskoj gimnaziji u Budimpešti. Diplomirao je povijest i hrvatsko-srpski jezik i književnost na Visokoj učiteljskoj školi u Pečuhu. Nakon diplome radi u hrvatsko-srpskoj gimnaziji u Budimpešti, od 1970. do 1972. godine. Od 1973. godine novinar je u hrvatsko-srpskom uredništvu Radija Pečuh, poslije predavač na Visokoj učiteljskoj školi u Pečuhu. Suutemeljitelj je Saveza Hrvata u Mađarskoj i njegov prvi predsjednik od 1991. do 1993. godine. Uređivao je zbornik Etnografija Hrvata u Mađarskoj, i časopis za kulturu i društvena pitanja Hrvata u Mađarskoj Pogledi. Objavio je više od 500 studija, članaka, prikaza iz kulture, povijesti i etnologije, prikaze iz povijesti školstva Hrvata u Mađarskoj na mađarskom i

Dio okupljenih i dio obitelji Franković

O životu i radu Đure Frankovića govorio je dr. sc. Ernest Barić.

hrvatskom jeziku. Autor je desetka knjiga. Postaje i razgranato djelovanje na bogatome životnom putu Đure Frankovića su brojne. Đuro Franković bio je i funkciji v. d. glavnog i odgovornog urednika Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj, od veljače 1992. do prosinca 1992. godine. Bio je neumoran istraživač svijeta priča i vila, koje su ga slijedile čitavog života. Bio je čuvar hrvatskoga jezika i pisma, uporan u čuvanju svoje nacionalne samobitnosti. Đuro Franković, hrvatski književnik, etnograf, povjesničar i publicist, u svom je istraživačkom radu obuhvatio brojne subetničke skupine Hrvata u Mađarskoj.

U svome prigodnom govoru pri otkrivanju spomen-ploče Đuri Frankoviću, dr. Ernest Barić je kazao:

Meni je pripala čast da kažem nekoliko rečenica o Đuri Frankoviću, etnografu,

novinaru i književniku, profesoru, svestranom kulturnom i društvenom djelatniku i dragom prijatelju u povodu postavljanja spomen-ploče, njemu u čast, ovdje u klubu Augusta Šenoe.

Tko je Đuro Franković znaju mnogi tim prije što je još donedavna, prije nepunu godinu i pol dana i fizički bio tu među nama, dok ga bolest nije shrvala i oči mu sklopila zauvijek. Đuro Franković je radio, pisao, istraživao mnogo i ustrajno od studentskih dana pa doslovno sve do svoje smrti. Objavio je dvadesetak samostalnih knjiga, više stotina članaka i napisao razne tematike, sukladno širokom dijapazonu njegova stručnoga interesa, znatiželjnog intelektualca i plodnog stvaraoca. Stjecanjem okolnosti Đuru i mene zajednička je sudbina pratila cijeloga života, od dana kada je Đuro kao klinac od nekih 10 godina došao s roditeljima iz susjednoga sela

Dio okupljenih

Lukovišća na bučuru u Martince, gdje smo se upoznali i prijateljili. On je govorio lukoviškom kajkavštinom, ja martinačkom arhaičnom štokavštinom, no to je tada bilo sasvim prirodno i uobičajeno. Zajedno smo, poput mnogih naših vršnjaka, krenuli iz naše hrvatske oaze od osam sela u mađarskom dijelu Podravine u našu peštansku gimnaziju, pa na studije u Pečuh, ja nakratko u Peštu kao odgovornik, on za mnoga kao profesor na istu gimnaziju, ja u Pečuh kao asistent na Katedri hrvatskoga jezika i književnosti, on na radiopostaju kao novinar da bismo potom proveli mnoge godine na istome radnom mjestu na fakultetu, s kraćim otklonom kada se Đuro okušao i u tzv. visokoj politici. Postoji obilje informacija o njegovu znanstvenom i stručnom djelovanju, uključujući i one o posmrtno objavljenim djelima na hrvatskom i mađarskom jeziku, među ostalima o Zrin-

skome ili bajanju i pučkoj medicini Hrvata u Mađarskoj. Meni, a vjerujem i mnogima iz toga kraja, ipak najbliže leži srcu onaj pravi Đuro, ponosni, nadareni i radišni Podravac koji već od studentskih dana piše o legendama i mitovima rodne nam Podravine. On je neumorno prikupljao i zapisivao dugim stoljećima baštinjeno duhovno blago kako bi ga spasio od zaborava u vrijeme naglih promjena i potresa i očuvao za sva vremena. Znao je dolaziti i kao kućni prijatelj pokazivati svoje knjige prelijepih usmenih pripovijedaka našega kraja poput Drvo nasred Podravine, Zlatne niti, Krikus-Krakus ili pak knjigu Šalje pismo Sibinjanin Janko koju smo skupa promovirali u Martincima u prepunom domu kulture. To su bile prigode kada smo punili baterije ponosa duhovnim i jezičnim bogatstvom našega zavičaja, ne skrivajući zadovoljstvo da smo se ipak očuvali, danas bismo rekli od

Mirko Franković govori stihove svoga djeda.

stoljeća sedmog, svjetskim ratovima, iseljavanjima u preokooceanske zemlje – što ga je uostalom također kao tema zaokupljala zadnjih godina – kao i migracijama u gradove diljem Mađarske.

Mnogi su se Hrvati iz svojih sela doselili u gradove, pa tako i u Pečuh, a što me potaknulo na razmišljanje o tome može li čovjek raskinuti sa svojom, kako se to uobičajeno kaže, rodnom grudom. Da, može, mislim, ali samo kao sa snovima koji ga stalno pohode. Zbog toga smatram, kao i Đuro Franković, o pitanju karaktera veze i povezanosti sa zavičajem. On naime nije bio pristaša romantičarskog obožavanja, niti sentimentalnih prenemaganja kada je u pitanju odnos prema zavičaju. U njegovu slučaju riječ je o vrlo dubokom, osobnom osjećaju i sponi što se kod njega manifestiralo u obliku moralne obveze, čak bismo bez pretjerivanja mogli reći, životnoj misiji sa zadatkom i željom da otkrije, obznani, napiše i dokumentira te na taj način spasi i za buduće naraštaje duhovno i kulturno bogatstvo dijela hrvatskoga naroda stvarano tijekom dugih stoljeća u ovim prostorima, a iz popisa njegovih radova možemo se osvjedočiti da se to njegovo poslanje odnosilo na sve hrvatske subetničke skupine u Mađarskoj, u Gradišću, Pomurju, Bačkoj i Baranji.

Budući da je Đuro Franković bio i pjesnik i pisac, stoga se usuđujem citirati i jednog pjesnika koji je rekao da smrt zapravo ne postoji jer ljudi umiru samo kad ih svi zaborave. Đuro je pripadnike hrvatske zajednice u Mađarskoj, ali i cjelokupni hrvatski narod i kulturu, zadužio svojim radom i djelom. I zato mu vječna slava i hvala.

Branka Pavić Blažetin

Dio okupljenih

Bunjevačko prelo u Gari

Članovi učeničke skupine

Hrvatska samouprava sela Gare 3. veljače priredila je najveću godišnju priredbu, Bunjevačko prelo, koje je već po tradiciji otvoreno, najpoznatijom preljskom pjesmom, bunjevačkom himnom „Kolo igra, tamburica svira“ u izvođenju mjesnoga tamburaškog Orkestra „Bačka“. Na pokladnoj zabavi u dupkom punom domu kulture okupilo se umalo tristo gostiju iz Gare i obližnjih bunjevačkih, ali i udaljenijih naselja. Tako su došli gosti iz Baje i okolnih naselja, pa i iz Kečkemetu. Kao i svake godine, pozivu su se odazvali i gosti iz Topolja, prijateljskog naselja u Hrvatskoj. Kako nam uz ostalo reče predsjednik Martin Kubatov, u prigodnome kulturnom programu predstavila su se četiri naraštaja garskih Hrvata Bunjevaca: vrtičari i učenici izveli su dječje bunjevačke igre i plesove, članovi omladinske skupine Bunjevačku svitu, a izvorna, odrasla skupina Momačko kolo. Učenice garske škole Viktorija i Boglarka Kettinger otpjevale su pjesmu Miroslava Škore Ne dirajte mi ravnicu. Posebna je točka programa bilo predstavljanje novosnimljenoga

Izvorna bunjevačka plesna grupa

CD-a Orkestra „Bačka“. Izdavanje nosača zvuka pokrenula je i sufinancirala garska Hrvatska samouprava, uz potporu Fonda Ministarstva ljudskih resursa. Poslove snimanja i tiskanja CD-a obavila je Izdavačka kuća Croatica. Orkestar je s pomoću umirovljenog učitelja tambure Stipana Krekića odabrao pjesme nekada omiljenoga garskog orkestra Jaše Babića koji je svirao od šezdesetih do osamdesetih godina prošloga stoljeća. Sakupljeno je šezdesetak, a odabrano i snimljeno petnaest narodnih pjesama, poput Ej, sviće zora, Kabanica stara, Krivo mi je na birtaša, Veta ruža, od kojih je nekoliko izvedeno u programu i tijekom večeri. Izdanje je uljepšano omotnicom, fotografijama i malom bilježnicom s tekstovima pjesama i prikazom članova orkestra. Nosač zvuka objelodanjen je u nakladi od 350 primjeraka, od čega će jedan dio dobiti garske obitelji, a preostalo se može kupiti kod orkestra.

Na kraju programa svi izvođači i gosti zaplesali su u bunjevačkom kolu, a zatim je počelo veselje do zore. Za dobro raspoloženje i ove se godine pobrinuo domaći orkestar „Bačka“.

S. B.

Snimio: Martin Kubatov

Stipan Krekić, Orkestar „Bačka“ i nosač zvuka

Foto: LUCA IVANKOVIĆ

Katolske poklade

„Neobična pljačka fašničkog vlaka“

Kako nas je obavijestila predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Ružica Ivanković, i ove su godine ustrojene uobičajene katolske ženske poklade. Već se godinama ne odlazi u katolsku Planinu, ostarjele su katolske Šokice koje su voljele „mulotovati“, a ostala su sjećanja i priče. Oko tih sjećanja i priča okuplja se i danas mala šokačkohrvatska zajednica u Katolju, na čelu s

nekoliko istaknutih hrvatskih obitelji. Ove je godine priredba priređena 3. veljače, a planove organizatora omeo je lagani snijeg koji je mokr padao i zadržavao se na tlu, te se nije palila lomača na Kasapovićevo trgu, niti je bilo povorke kroza selo.

Program je prikazan u mjesnom domu kulture i njegovu dvorištu, gdje su vješte i vrijedne Katoljkinje peklye "kolačice" i kuhale sarmu. Došli su brojni seljani, ali i gosti, od rođenih Katoljaca do brojnih drugih. Dočekani su dobrodošlicom kako i priliči pokladama, te fanjkima, uštipcima, rakijom, toplim napitcima, kolačima.

Organizatori su pozvali u goste učenike 5. razreda Hrvatske osnovne škole Miroslava Krležje koji su izveli predstavu „Neobična pljačka fašničkog vlaka“ na tekst hrvatskog dramopisca Mire Gavrana, koju je s njima uvježbala nastavnica Žuža Gyórvári, te pečuški KUD Tanac koji je i ovoga puta nazočne oduševio svojim nastupom, to više što brojni katoljski sinovi i unuci pa i praunuci plešu u Društvu. Nakon Tanacova jednosatnog programa slijedila je zajednička večera i plesanica uz orkestar KUD-a Tanac.

B. P. B.

U zajedničkom kolu

KUD Tanac

ZAGREB

U okviru 27. svečanosti Pasijska baština 2018., koje se odvijaju od 17. do 28. ožujka, 23. ožujka u HAZU-ovoj knjižnici otvara se izložba hrvatskih molitvenika iz Mađarske i Gradišća „Novi vinac Anđeoski“, čiji su odabir i postav napravili Milica Klaić Taradija i Tamara Runjak.

Program Hrvatskog kazališta za ožujak

- 20. ožujka 2018. g. u 11 sati D. Fajfer – G. Smoljanović: Majstori, Županja;
- 20. ožujka 2018. g. u 18 sati D. Fajfer – G. Smoljanović: Majstori, Stari Mikanovci;
- 21. ožujka 2018. g. u 11 sati D. Fajfer – G. Smoljanović: Majstori, Vođinci;
- 21. ožujka 2018. g. u 18 sati D. Fajfer – G. Smoljanović: Majstori, Drenovci;
- 22. ožujka 2018. g. u 11 sati D. Fajfer – G. Smoljanović: Majstori, Korodž;
- 22. ožujka 2018. g. u 18 sati D. Fajfer – G. Smoljanović: Majstori, Bošnjaci;
- 23. ožujka 2018. g. u 19 sati Joza Ivakić: Vrzino kolo – ljubavna komedija, Budimpešta;
- 24. ožujka 2018. g. u 18 sati Joza Ivakić: Vrzino kolo – ljubavna komedija, Salanta.

Ana Légrádi Hadfi 1941. – 2017.

Ana Légrádi Hadfi rodila se u Udvaru 25. studenoga 1941. godine, kao jedino dijete majke Márije Zaka. Osnovnu je školu završila u rodnom selu, a potom Gimnaziju „Leöwei“ u Pečuhu. Godine 1964./65. završila je tečaj za inženjera. Udala se za Lajosa Hadfija s kojim nisu imali djece. Ostala je udovica 2001. godine. Do 1993. godine radila je u Vodoprivrednom ravnateljstvu, a od 1992. do 1997. pohađala školu za vjeroučitelje u Gimnaziji „Lajos Nagy“. Radila je u Mišljenju u tamošnjoj župi kao vjeroučiteljica. Imala je veliku ulogu u gradnji udvarske crkve 1998. godine. Mnogo se zalagala u posljednjih dvadeset godina za vjernike svojega rodnoga sela i čuvala hrvatsku molitvu i pjesmu u udvarskoj crkvi. Uvijek je bila u pomoći udvarskoj Hrvatskoj samoupravi, oko okupljanja vjernika, ali i kod hodočašća pa i seoskih priredaba. Godinama je vodila Klub umirovljenika u Udvaru. Posljednje je godine pobolijevala, oslabjela. Naglo nas je napustila 11. prosinca 2017. godine. Neka joj je laka udvarska zemlja.

Sumartonci na Donjokaštelanskom krnjevalu

Članovi Kulturno-umjetničkog društva „Sumarton“ već godinama sudjeluju na raznim karnevalima u Hrvatskoj. Uzastopce su četiri puta bili sudionici Karnevala u Novom Vinodolskom, a ovaj put su se odlučili za Kaštel. Na dan fašnika među skupinom sudionika iz Donjih Kaštela, Kaštel Sućurca, Trogira, Primoštena, Zadra, Korenice, Slovenije bili su i Sumartonci obučeni u fašničke maske pomorskoga kraja. Članovi KUD-a Sumarton uprizorili su svadbenu povorku koju su pratili „Ciganke“ i „Cigani“. Snimku je poslala Ildika Hodoš, članica KUD-a.

„Marica“ u Vinkovcima

Predstava Hrvatskog kazališta „Marica“, nastala po tekstu Zoltana Gataija, a u režiji Slavena Vidakovića, izvedena je 17. Veljače u vinkovačkome Gradskom kazalištu „Joza Ivakić“. Riječ je o predstavi u kojoj sudjeluje nekoliko glumaca i skupina amatera koji se vole okušavati na kazališnim daskama, isto se odnosi na glazbu i koreografiju, te na jezičnu podlogu. Lijepo je vidjeti kako se uspjele zajedničkim snagama učiniti dopadljivu i pitku dramsku igru, koja će vjerojatno upravo zbog glazbe i plesa, u kojem sudjeluju svi, izazvati simpatije ostarjele hrvatske publike po našim hrvatskim selima. Premijera je bila 26. studenoga 2016. godine. Krčmarica Marica (Martina Stjepanović), udovica, udana bez ljubavi, traži i nalazi ljubav u Pavinu (Goran Smoljanović) zagrljaju, što odobrava sveznajući seoski uglednik koji obožava špricere, starina Marko (Stipan Đurić). Pri kraju predstave saznajemo da je on nekada bio zaljubljen i u Maričinu mamu Agu (Eva Polgar), koja se protivi svemu novom, a najvažniji su joj lanci zemlje, pa tako i Maričinoj želji da njezina kći Anka (Natalija Ronai) nastavi školovanje. Anka bi se pri kraju mogla i udati za prvoga prosca Franciku (Dejan Fajfer) koji dolazi sa svojim ocem Štefom (Rafael Arčon) u njihovo prenočište, koga su očarale Ankine grudi koje su kao zrele jabuke što ih je Anka jela razgovarajući i koketirajući s njim u seoskoj krčmi.

Kolokvij prigodom 250. obljetnice rođenja biskupa Pavla Sučića

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata organizira LIII. znanstveni kolokvij u povodu 250. godišnjice rođenja biskupa Pavla Sučića (11. siječnja 1767. – 13. travnja 1834.) 8. ožujka 2018. godine, s početkom u 19 sati u Pastoralnom centru Augustinianum u Subotici. Predavanja će održati Vladimir Nimčević i Stjepan Beretić iz Subotice, Mirko Čurić iz Đakova te dr. sc. Stjepan Blažetin iz Pečuha, a uvodnu će riječ imati dr. Pero Aračić, ravnatelj Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU-a Đakovo, i Tomislav Žigmanov, ravnatelj ZKVH-a. Predavanja su dio Međunarodnoga znanstvenog skupa održanog u Đakovu lani u prosincu u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Đakovu, u suradnji s Đakovačko-osječkom nadbiskupijom, subotičkim Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, pečuškim Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj i zagrebačkim Društvom hrvatskih književnika.

Trenutak za pjesmu

Samotno drvo

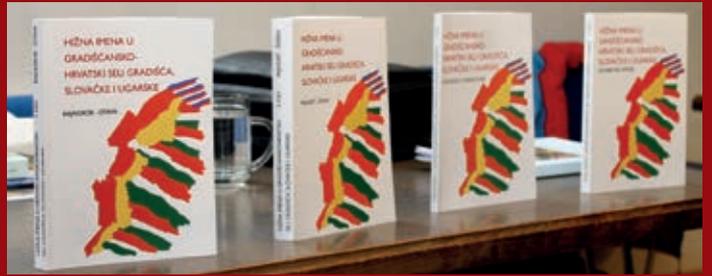
Njemu pjevaju brežuljci.
Njemu šapuće dolina.
Njemu pjevaju ptice.
Njemu se rasplāče trava.
Kosu mu kovrča vjetar.
A ono samotno stoji,
Kao samotana svijeća.
Uzdiše i gori.

Stipan Blažetin

Znanstveni institut Gradišćanskih Hrvatov predstavio u Čajti

Hižna imena gradišćanskohrvatskih sel pod povećalom

Pobožnost križnoga puta se moli po hrvatski u čajtanskom Kulturnom domu, pod peljanjem mjesnoga farnika Branka Kornfeinda, 18. februara, u nedilju otpodne, a polako dođu skupa i značiljeljniki ki kanu već doznati za četire sveske Znanstvenoga instituta Gradišćanskih Hrvatov pod naslovom *Hižna imena u gradišćanskohrvatski seli Gradišća, Slovačke i Ugarske*.

U uvodu predsjednica ZIGH-a Zlatka Gieler, pozdravlja sve nazočne i na klaviru sprohadjja jačke Matiasa Weikovića, nudjajući prigodni muzički okvir prezentaciji. O knjiga referira koordinatator ogromnoga djela pobiranja hižnih imen, što je duralo šest ljet dugo, akademik dr. Nikola Benčić. U prvoj knjigi su popisana hižna imena od Bajngroba do Otave, u drugoj od Pajngрта do Hrvatskoga Židana, a treći dio sadrži dodatke i korekture, dokle zadnja sveska po alfabetskom spisku svrsta sva imena u svi seli. Kako smo čuli, objdelana su po tom pogledu 84 sela, med njimi i takova mjesta, kade danas već ne živu Hrvati, kot npr. Temerje, Veliki Kaked. Po jednom nimškom izdanju, u 16.-17. stoljeću Gradišćanski Hrvati u 329 seli su govorili hrvatski, danas je ta broj pao na 72, kade još, kako-tako se pomina po hrvatski. „Zato smo i mislili, prlje nek to projde, to se mora popisati. A ta imena se jako zgubljjaju po seli. Stari Hrvati su prošli u Beč, u Ameriku, u Južnu Ameriku, u Australiju, novi ljudi su se doselili u prazne hiže. Naše riči se zgubljjaju, germaniziraju se, hungariziraju se i slovakiziraju se... Cilj nam je bio sačuvati mali kusić naše gradišćanskohrvatske kulture i identifikacije“, naglasio je predavač ki je rekao da pri ovom ogromnom djelu je bilo angažirano sve skupa 85 pomagačev ki su popisali, poslali ta imena, neki su je pokusili i tumačiti, a napisana su jur i prlje dost diplomatska djela na ovu temu. Nikola Benčić, Sabina Pavišić i Ivo Sučić su objdelali knjige, tehnički je je pripremio Günter Šumić, a jezični korektor je bio Jakov Berlaković. „Ta hižna imena čuvaju formu, maticu za Hrvate i hrvatski jezik, a to je u našoj glavi nutri jer tako stvaramo jezik i naša imena“, je rekao Nikola Benčić ki je predstavio i stručnu metodologiju izdanj: na početku je ime sela na

tri-četiri jeziki (hrvatski, nimški i ugarski, negda i romski, ako postoji naziv), odakle potiče ime naselja, povijesne varijante, kad su se doselili Hrvati, gospodari, crikva i važni podatki iz štatistike. Knjiga daje i opis imen, kako su strukturirana, da li su familijarna imena (Jurčićevi, Feherovi, Kranczovi), od hrvatskih, nimških, ugarskih imen, imena po ocu (Francijovi, Ferkini) po majki (Paničini, Barini), umanjnice (Maričini), ali ovde su imena i za špotanje ali karakteriziranje, npr. Bikari, Grofovi, imena po zanimanju Kovačevi, Svinjarovi, Sabovjevi, imena kade su stanovali po broju hiž u pojedinoj ulici (Zadnji, Drugi) ali se najdu i imena nejasnoga porijekla. U knjiga je objdelano kih 6000 imen, a u usporedbi se moru otkriti, kako su u različiti seli ista hižna imena kot: Poštarići, Barini (u 14 seli), Kolarovi (u 30 seli), a Kovačevi i Krčmarovi su živili skoro u svakom selu. Po Benčićevi riči, hižna imena nikako nisu nadimki, nisu špotna imena, nego su razlikovna imena! Na kraju prezentacije je pak poruka bila: „Pozivam sve vas skupa na sudjelovanje, što vam se ne vidi, napišite, ispravite, zapišite si i mirno pošaljite na adresu Znanstvenoga instituta da se ne zgubu naša imena!“

Tiho

Za prezentacijom: Belo Rešetar, bivši načelnik Čajte, dr. Nikola Benčić akademik i Kristina Glavanić, načelnica Narde

Predstavljanje dvojezične knjige Josipa Mihovića „Zalán innen, Murán túl / Mirisi mora i Mure“ u Croatici

U Croaticinoj priredbenoj dvorani 28. veljače 2018. predstavljena je dvojezična knjiga umirovljenoga novinara Josipa Mihovića „Zalán innen, Murán túl / Mirisi mora i Mure“, koju je 2017. godine objelodanila izdavačka kuća Croatica. Tijekom opuštenoga razgovora, što ga je vodila MCC-ova novinarka Kristina Goher, publika je dobila uvid u autorov životni put, stvaralački rad i nastanak pojedinih naslova izdanja. Razgovor je s pjesmom oplemenio hrvatski etnoglazbenik Mirko Švenda Žiga u glasovirskoj pratnji svoga prijatelja Mladena Magdalenića.

Umalo tridesetak njih, među inima i savjetnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Maja Rosenzweig Bajić, okupilo se na predstavljanju dvojezične knjige umirovljenoga novinara Zalai Hírlapa Josipa Mihovića „Zalán innen, Murán túl / Mirisi mora i Mure“, koja na hrvatskom i mađarskom jeziku donosi putopise, eseje, feljtone i druge autorove priče. Riječ je po redu drugom

Autor Josip Mihović

autorovu izdanju kod izdavačke kuće Croatica, naime 2014. ona je objelodanila skup sličnih napisa naslova „Odalenn délen / Geni na more zovu“. Novinar Mihović nositelj je priznanja „Zlatna penkala“ Ministarstva turizma Republike Hrvatske, koje se dodjeljuje inozemnim novinarima za promicanje hrvatskoga turizma. Josip Mihović već je tri godine u mirovini, ali nije od onih ljudi koje pojedu naslonjač i televizija, nego je jedan od onih rijetkih koji se i nadalje mogu posvetiti onomu što vole, pisanju. Istina, ovoga puta drugim žanrovima. U njegovoj se osobi krije veliki putnik i ljubitelj užega zavičaja, a jednako tako i kulturne i prirodne ljepote matične domovine Hrvatske. O čemu vjerodostojno piše i u ovoj knjizi. Znete li što se krije iza toponima Zala na mađarskome jeziku? U razgovoru nam je otkrio autor, kako nije riječ o Zalskoj županiji, nego o istoimenoj rječici, kod koje se ne zaustavljamo, nego put nas vodi preko Međimurja do hrvatskoga Jadrana. Prelistavajući knjigu, jasno se iščitava da je autor svoje srednjoškolsko školovanje završio u Hrvatskosrpskoj gimnaziji na Trgu ruža. O tome vjerno svjedoče napisi „Druženje na vojvođanskom salašu“ i „Trg ruža“, istoimenoga naslova i IV. poglavlje knjige. Prvo poglavlje izdanja, a jednako tako i putopis u sklopu nosi naslov Olajfák hegyén (Maslinska gora), ali sada ne

putujemo po Svetoj Zemlji, nego po otoku Pagu. Autorovo pero ovoga puta vodi vlasnik maslinika i voditelj udruge Zoran Badurina. Vijugavom cestom stižemo na poluotok Pelješac, otoke Cres ili Lošinj, i dok uživamo u ljepotama Mediterana, ne smijemo zaboraviti ni na hrvatske obitelji na mađarskome tlu kao što su Feštetić i Bedeković. Konačno, stigao je davno priželjkivani dan, započinje naš zasluženi godišnji odmor... sretno putujemo po autocesti, u mislima već uživamo u miru, moru i suncu. Dragi putniče, tijekom godine ostavi malo vremena i za Zagreb, kojeg si preko ljeta zaboravio i zaobišao. Prije no što kreneš prema hrvatskoj metropoli, pročitaj putopis „Tajne Griča“ i „Kézfogások Zágráb óvárosában“. Mihovićeve penkala ljetnim zanosom piše o hrvatskome Jadranu, ali duboko i osjećajno o zavičaju: klijeti, gorice, glazba, vino i naravno prirodne ljepote toga kraja. I nakon kapljice vina, čeka nas ispiranje zlata, rječarenje, hrvatski Amazon, obitelj Zrinskih, utvrde... jednom riječju – Međimurje. Laganom šetnjom kroz razgovor s autorom Josipom Mihovićem posjetili smo ove krajeve. Ako još niste zainteresirani za prelistavanje knjige, možda će vas zainteresirati što je zajedničko između Liv Ullman, Indrigo Bergman i Rudolfa Steinera? Ili znate li koliko su godina nazočni dominikanci u Hrvatskoj? O svemu tome piše Josip Mihović u svojoj knjizi. Kada smo potaknuli čitateljstvo, Hrvati u Mađarskoj (ako vladaju i hrvatskim jezikom) jesu u

Publika

prednosti jer govore oba jezika. Nameće se pitanje, u knjizi „Zalán innen, Murán túl / Mirisi mora i Mure“ koji napis na kojem jeziku napisati? „Prvenstveno za one pišem koji govore oba jezika, ali imam u vidu i mađarske čitatelje kojima želim predstaviti vrednote svoga zavičaja i Hrvatske“, reče na pitanje autor Mihović. Nakon razgovora s autorom publika je mogla kupiti knjigu, i uživati u koncertu hrvatskoga etnoglazbenika Mirka Švende Žige u glasovirskoj pratnji njegova prijatelja Mladena Magdalenića. Veselo se druženje nastavljeno u Croaticinoj klupskoj prostoriji.

Kristina Goher

Pjesma Mirka Švende Žige u glasovirskoj pratnji Mladena Magdalenića

Hrvatska Kemlja danas, a sutra?

Marija Novič-Štipković: „Ovo je kraj mojemu hrvatstvu!“

Hladan vjetar nad Dunajom cvili, minusi letu, kad se šećemo s Micikom Novič-Štipković. Pred tim ju fotografiram polig tablice partnerskih općin Kemlje, ka je počvrščena na stijenu, od tla do krova čisto obnovljenoga, Kulturnoga doma. Ov seoski centar, skupa sa sjedišćem općine, nalazi se u Ugarskoj Kemlji na obali Mošonskoga Dunaja, ali pišice dobar dio puta moramo napraviti dokle bi se okrenuli u smjer Hrvatske Kemlje. U poluškurini još se vidi crikveni turanj i napamet znamo da su u toj ulici skromno smješćena još hrvatska društvena mjesta: Hrvatski klub, hrvatska čuvarnica, farof kade je Mate Meršić Miloradić služio pola stoljeća, a za crikvom si je našao i zadnje počivališće. Marija Novič-Štipković, kot predsjednica mjesne Hrvatske samouprave nositeljica je najerbanoga hrvatstva jur četrdeset ljet dugo, ali kako vrime friško koraca, i moć i volja sve više ju napuščaju.

„Trenutačno 166 dice imamo va školi, od toga samo 25 hrvatskih učenikov. Sve forume smo ishasnovali, svagdir smo bili apelirati na hrvatstvo. Još su i peljači Hrvatske samouprave naše županije došli. Sve zaman. 480 ljet smo ovde Hrvati, a nećemo imati dalje?! Nek nujte si premisliti, ča ide za nami, rekla sam i

Marija Novič-Štipković

ovo roditeljem ki jur ne kanu svoju dicu upisati u školi na hrvatski jezik. Ovo ljetu dvama su u 1. razredu, Ugri. U drugi razred idu petimi, pred tim jedno dite, a u četvrtom razredu nimamo nijednoga diteta ki bi se po hrvatski učio. Ča su deda i baba Hrvati i tote ne poslušadu roditelji. Ne znam takovoga reći da bi bili rekli; pravo imate, ćemo dati zapisati našu dicu na hrvatski“, slušam turobnu povidajku, iako se je to sve dalo jur i od prlje čutiti. Ovde je sridnja i mladja generacija pokazala hrbat hrvatstvu. „Srce mi boli, zato se i čutim u minusi. Ovo je kraj mojemu hrvatstvu, zaman smo ovoliko ljet djelali. Sad smo kod te točke da ne znamo, ki će nam dalje nositi hrvatstvo?“, zvoni u luft drama cijele gradišćanskohrvatske zajednice. Iako hrvatski programi teču, ni ov fašenjak nije ostao prez Hrvatskoga bala, kamo su jako čudami došli i mladji ljudi, ali med njimi samo 5-6 parov je bilo ki se još znaju po hrvatski pominati. Doznajemo i to da je Hrvatska samouprava dostala na naticanju 300 000 Ft, s timi pinezi predvidja prirediti za školsku dicu Hrvatski tabor u staroj domovini. 15. septembra priredjuje se Hrvatski dan s trimi jubileji. Jačkarni zbor Mate Meršića Miloradića je utemeljen pred 40-imi ljeti, kuruš Mali Dunaj imat će srebrni jubilej postojanja, a KUD

Konoplje svečevat će 15. obljetnicu djelovanja. „Od osnivačev Meršićevoga zbora danas jako malo ljudi živi, ali sve člane bi morali jako pohvaliti, jer iz svojih pinez smo šli nastupati simo-tamo. Morala bi skupa popisati na koliko mjesta smo bili, ča su svega dobili, još i zlatnu kvalifikaciju. Jako dobra grupa je bila“, meću jedan spominak na drugi teta Micika, ka je i sama rado jačila u tom društvu. U Hrvatski klub dojdou i ti bivši člani, kade je svaki drugi tajedan sastanak. „Svenek ča najdem, od čega je vridno ženam povidati. Svaku drugu srijedu, ča drugo imamo na programu. Ljetos organiziramo i izlet u Sambotel i

Simbol ugarske tragedije nasrid Dunaja

okolice, va svako hrvat-sko selo da tamo bude-mo i vidili nešto“, gleda-mo skupa malo u blisku budućnost i lipše vrime. Kontakte držati odvud je jako teško s drugimi Gradišćanskimi Hrvati, ali kako predsjednica kaže s Hrvati u Hrvat-skom Jandrofu i Čunovu se dobro znaju, me-djusobno i kulturne grupe se pozivaju, kako i u Stari Grad, ali s Bizonjci (što bi bilo samo od sebe razumljivo) skoro da su zgubljeni svi kon-

ci druženja. Mnogim se čini da tamo Hrvati i nimaju pravoga peljača. Što nalize vjerskoga žitka, s odlaskom hrvatskoga farnika Marka Mogyorósija i hrvatska rič je skoro nestala iz kemljan-ske crikve. Toliko još imaju da se Otac naš moli po hrvatski i sva-ka druga jačka crikvenoga obreda je po hrvatski. Za očuvanje jezika jako-jako skromno... Dokle Hrvati izumru s ovoga područ-ja polako ali sigurno, nasrid Dunaja na negdašnji stupi staroga mostaca u višinu se diže trianonski križ, a na drugom kraju obale cijeli park je napravljen od ugarskih zlamenj: spomen-kamen Revoluciji 1956., zastave, table za obrazloženje ugarskih moti-vov. Stojimo na kraju zime i skoro će nas pokriti škurina, a riči tukeću pod nebom: „Mi stari se još pominamo po hrvatski, ali ča će biti s mladimi, ne znam. I jako mi srce boli za to, ali ne znam ništ drugo činiti“, dojde na misli nemoć predsjednice. Iza zaprtih vrata hrvatska jačka krade pažnju s probe Pax et bonuma: „Reci-te joj da bez nje / nestale su sve nade ljubavi, / sve tuge rado-sti...“ Slatko i mučno iskušenje da se još malo zadrži rič hrvatska, i u kemljan-skom Kulturnom domu...
Tiho

Park ugarskoga junačtva

Bal podravskih Hrvata u Šeljinu

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Šeljina, 17. veljače u blagovaonici tamošnje osnovne škole priređen je tradicionalni Hrvatski bal. Nakon dočeka gostiju slijedio je svečani program otvaranja, večera, a potom bal uz Orkestar Juice.

U programu otvaranja bala sudjelovali su učenici šeljinske osnovne škole koji uče narodni ples u satima koje drži Umjetnička škola „Baranja“, a s njima ga uvježbava plesni pedagog Đuro Jerant, te Tamburaški zbor i Orkestar „Biseri Drave“ iz Starina što ga vodi Tibor Kedves.

Attila Nagy u društvu Csabe Nagya

Balu je pribivao i konzul Neven Marčić.

Goste je u ime domaćina i organizatora pozdravio predsjednik Hrvatske samouprave grada Šeljina Robert Ronta, a obratio im se i predsjednik Skupštine Baranjske županije Csaba Nagy. Balu su pribivali i šeljinski gradonačelnik Attila Nagy te prijatelji iz Grubišnoga Polja, jednako kao i konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Neven Marčić.

Izaslanstvo iz Grubišnoga Polja predvodio je dogradonačelnik Zlatko Pavičić, a bila je nazočna i ravnateljica Osnovne škole Ivana

Učenici šeljinske škole

Nepomuka Jermešića iz Grubišnoga Polja Snježana Šeliš, te Šandor Toth, predsjednik Vijeća mađarske nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije, ujedno i predsjednik Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina spomenute županije.

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji te u gradu Grubišnom Polju i okolnim mjestima živi znatan broj pripadnika nacionalnih manjina, tako mađarska, češka, romska, srpska, njemačka i austrijska nacionalna manjina. Mađarska nacionalna manjina već godinama održava veze s gradovima Šeljinom, Barčom i naseljem Budžakom pokraj Balatona, a grubišnopoljska i šeljinska osnovna škola surađuju već više desetljeća. I ovaj bal bio je prilika za učvršćivanje i produbljivanje dosadašnje plodne suradnje s hrvatskom zajednicom u Šeljinu i regiji.

U svom obraćanju nazočnima predsjednik Skupštine Baranjske županije Csaba Nagy naglasio je veličinu potpore koju je ovo područje dobilo za odobrene programe i projekte TOP (999 545 689 forinta) i EFOP (1 244 108 281 forinta), te iz programa „Razvoj regija“ (169 742 367 forinta), što je preko 2,4 milijarde forinta za razvoj grada Šeljina i gravitirajućeg mu područja.

Branka Pavić Blažetin

Tamburaški zbor i Orkestar „Biseri Drave“

„Mogućnosti razvoja Dravskog bazena“

Dvodnevna međunarodna konferencija „Mogućnosti suradnje u mađarsko-hrvatskome regionalnom razvoju“, u organizaciji Europske grupacije za teritorijalnu suradnju Pannon EGTC, a održana je u Osijeku 5. – 6. veljače. Konferenciji su se odazvali brojni zainteresirani iz mađarske Šomođske, Baranjske i Zalske županije te hrvatskih županija uz mađarsku granicu. Tako je na konferenciji sudjelovao i parlamentarni zastupnik iz Šomođske

županije László Szászfalvi, koji je u svom predavanju „Mogućnosti razvoja Dravskog bazena“ naglasio: važnost prometne povezanosti, jedinstvo prošlosti, sadašnjosti i budućnosti te potrebu cjelovitog razvoja ovoga područja, jednako kao i potrebu da rijeka Drava povezuje što je moguće više ove regije u jedinstvenu cjelinu. Zalagao se za izradbu zajedničke strategije razvoja područja uz rijeku Dravu koja se može ostvariti zajedničkom strategijom pri donošenju planova razvoja naselja koja se nalaze uz rijeku Dravu, u čemu može pomoći grupacija Pannon EGTC.

Molitva križnoga puta na hrvatskom jeziku u Kisegu

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, kiseška crkvena općina te Hrvatska narodnosna samouprava grada Kisegu srdačno Vas pozivaju i čekaju 11. ožujka, u nedjelju, s početkom od 15.30.

Molit ćemo KRIŽNI PUT na kalvarijskome brijegu u Kisegu. Molitvu će predvoditi velečasni dr. Ante Kolić, župnik u mirovini.

Sve Hrvate i Hrvatice srdačno zovemo i čekamo na skupno promišljanje o Muci Kristovoj.

U 15.15 se susrećemo kod prve postaje. Nakon križnoga puta možete sudjelovati na misi na hrvatskom jeziku u Kisegu, od 17 sati u crkvi sv. Emerika. Misu će predvoditi dr. Ante Kolić.

Dođite da se skupa pripremamo na najveći kršćanski blagdan, na Uskrs.

Prisički će Muzej fotokopirati za svakoga tko dođe na skupnu molitvu i pjevanje na kiseškome kalvarijskom brijegu tekst molitve za obitelji.

Bude li padala kiša, križni put molit ćemo u crkvi Srca Isusova. MCC

BUDIMPEŠTA

Zaklada „Zornica“ poziva na VI. Pasijsku baštinu 13. ožujka 2018. u budimpeštanski HOŠIG. U 15 sati je otvorenje izložbe dječjih crteža HOŠIG-ovih učenika. Izložbu će otvoriti HOŠIG-ova ravnateljica Ana Gojtan. Nakon toga slijedi okrugli stol što ga otvara predsjednik udruge Pasijska baština Jozo Čikeš, a nakon toga izlaganja na temu: „Korizma i Uskrs kod Hrvata u Mađarskoj“. Izlaganja će održati Štef Lukač: „Dramatizirani kajkavski Marijin plač iz Erdelja 1626“; Dijana Pučko: „Duhovni aspekti korizme, osobno svjedočanstvo“; Lilla Trubić: „Pisanice i Uskrs“; Timea Šakan Škrilin: „Kamo hodočaste Hrvati u Mađarskoj u 3. tisućljeću – prema zapisima iz Hrvatske kronike“; Jelica Körösi: „Uskrsne pjesme iz Pomurja“; Stjepan Pepelnjak: „Pogled na korizmene običaje u Hrvata“. Nakon izlaganja slijedi prigodni koncert, s početkom u 17 sati, u kojem sudjeluju Petra Grišnik i dušnočki Pjevački zbor.

Hrvatska samouprava gradske četvrti Zuglóa priređuje otvorenje izložbe samouke umjetnice Velerije Seleši, koje će biti u ponedjeljak, 19. ožujka 2018., s početkom u 17 sati u prostorijama Doma narodnosti (XIV. Thököly út 73). Postav otvara savjetnica za narodnosna pitanja samouprave spomenute gradske četvrti Anikó Sokacz. Ulaz je besplatan, a izloženi predmeti mogu se kupiti na licu mjesta.

Hrvatska samouprava XVIII. okruga 11. veljače 2018. organizirala je jednostnevni izlet u Mohač, na tradicijsku priredbu Bušarski ophod. Kako nas je izvijestila predsjednica ove samouprave Marija Srakić Mareljin, na putovanju su sudjelovali Hrvati iz okruga i njihovi simpatizeri, a prvo su zastali u Barački (Nagybaracska) gdje su putnici objedovali, potom se nastavilo putovanje do Mohača. Na pokladnoj veselici ovoga podunavskoga grada bili su do 17 sati, te poslije krenuli na put prema Budimpešti.

KOLJNOF

Društvo gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj srdačno vas poziva na Dičji folklorni festival CVRČAK, 11. marčijuša, u nedjelju, početo od 16 uri u koljnofski dom kulture. Nastupaju dičja folklorna grupa i tamburaši iz Petrovoga Sela, Viverica iz Unde, tamburaši i tancoši domaće Dvojezične škole i čuvarnice Mihovila Nakovića, Židanske zvijezdice, tancoši četarske osnovne škole i nova dičja folklorna grupa iz Narde.

„Posebna škola hrvatskoga jezika“ kot skupni projekt Osnovne škole u Vukovini i Dvojezične škole i čuvarnice Mihovila Nakovića u Koljnofu, 9. marčijuša, zajt će do konca svoje prve faze. Prošli tajedan u pondiljak su začele s djelom u Koljnofu učiteljice, Sanja Mutka i Silvija Kolarek Ježić, iz vukovinske škole, ke će održati uru hrvatskoga jezika u 4.-5. razredu, u petak, početo od 11 uri pred pozvanima gosti. Ovo je po broju jur sedma takova špecijalna škola koljnofskih učenikov, za kom će se 4. razred opet ganuti na put da bi tajedan dan dugo vježbali doma naučeno u staroj domovini i da bi još više usavršili znanje pri nastavi prijateljske buševečke škole.

HRVATSKI ŽIDAN

Na inicijativu kotrigov Kluba penzionerov, 11. februara, u nedjelju otpodne po prvi put su skupadošli čuvari mjesnih vridnosti da skupa jaču i znova najprzamu polupozabljene hrvatske jačke. Pri prvom sastanku je bilo 30 – 35 ljudi, a 11. marčijuša, ove nedilje, u 15.30 uri ponovo se čekaju u Staračkom domu voljni jačkari i jačkarice ki se zalažu za spašavanje židanskih djundjov od melodij. Ovakovo spravišće će se održati svaki misec.

KERESTUR

Seoska samouprava u suradnji sa Seoskim domom, 8. ožujka poziva sve djevojke, žene, bake da pribivaju obilježavanju Međunarodnog dana žena. Po staroj navadi svi će gosti biti pozdravljeni cvijetom i prigodnim programom. Mještanim Pal Tulezi obradovat će žene recitacijama, a popularni pjevači Rita Papp i Atila Bodnar zabavnom glazbom.

Društvo Zrinskih kadeta u konzorcijskom partnerstvu s Hrvatskom samoupravom Zalske županije uspješno se kandidiralo u Operativnom programu za ljudske resurse (EFOP-5.2.2-17-2017-00049) u tematici međunarodne suradnje. Naslov je projekta „Susjedova livada – dobri primjeri, metode bez granica“. Projekt obuhvaća suradnju na tromedi između civilnih udruga, narodnosnih samouprava, te istraživanja, pronalaženja dobrih rješenja za bolje povezivanje. Otvaranje projekta upriličit će se 12. ožujka 2018. u Seoskome domu u 14 sati, na kojem će biti predstavljen projekt, odnosno predstaviti će se njegovi partneri.

ZAGREB

Ministar državne imovine Goran Marić sastao se 19. veljače s predsjednikom Hrvatske državne samouprave Ivanom Guganom i voditeljem HDS-ova Ureda Jozom Solgom. Tema je sastanka bio pravno-imovinski položaj nekretnine u Vlašićima u kojoj djeluje i posluje poduzeće Hrvatske državne samouprave Zavičaj d. o. o.

SANTOVO

Trodnevna duhovna priprava Santovačke župe za Uskrs održat će se od 5. do 7. ožujka. Duhovnu pripravu hrvatske zajednice, misno slavlje i prigodnu propovijed sva tri dana, s početkom u 16.30 predvodit će vlč. János Sztrikovics iz Bezdana, dugo godina novosadski dekan župnik. Pola sata prije mise počinje ispovijed vjernika na materinskome hrvatskom jeziku.

Pomurski hrvatski bal s tristotinjak sudionika

Nakon nekoliko godina, 10. veljače 2018. ponovno je organiziran Pomurski hrvatski bal u šormaškom Restoranu „Istvan“, gdje se okupilo umalo 300 Hrvata, većinom iz regije, te iz Međimurja. Uz Hrvatsku samoupravu Zalske županije kao glavnog organizatora stale su mjesne hrvatske samouprave, civilne udruge, pojedinci, poduzetnici, da se pomurska hrvatska zajednica druži i zabavlja uza svoje izvrsne tamburaške sastave „Stoboš“ i „Sumartonski lepi dečki“. Pomurski su bal svojom nazočnošću uveličali: Péter Cseresnyés, parlamentarni zastupnik i državni tajnik, Darko Horvat, saborski zastupnik, izaslanstvo Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, Ivan Bušić, opunomoćeni ministar, i Marina Sikora, prva tajnica, te predstavnici drugih ustanova Hrvata u Mađarskoj.

Hrvatska samouprava Zalske županije svojim djelovanjem nastoji njegovati hrvatski jezik, kulturu i tradicije, zastupati interese pomurske hrvatske zajednice, te ih okupljati radi snaženja pripadnosti hrvatskoj zajednici. Pomurski je hrvatski bal organiziran upravo s nakanom jačanja zajedništva u regiji, rečeno je u uvodnom obraćanju nazočnima. Riječima dobrodošlice na kajkavskom narječju obratila se Marija Vargović, predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije: „Srce mi je puno z radstvom kaj smo se vu tak velikem broju spozišli denes večer. Od Mure kolik, nazaj do Mure ud seju sel i varaši ste tu naši Horvati kaj se bomo skupa veselili. Mi Horvati kre Mure ne samo delati znamo fnogo nego i plesati, huškati do bele zore. V utem nađanjno vam želem: čutite se dobro, popevajte, plešite celu noč!“ Državni tajnik Péter Cseresnyés pridružio se pozdravnim riječima, u svome govoru prisjetio se mnogostoljetnih prijateljskih veza žitelja Hrvatske i Mađarske koji, bez obzira na razne prilike, ostali su prijatelji, pomagali jedni drugima, družili se i veselili skupa kao što to čine i danas i na balu, a to je temelj svih dobrih odnosa. Darko Horvat, saborski zastupnik, zahvalio je na pozivu i čestitao na organizaciji. Pohvalio je pomursku zajednicu što je kroza stoljeća uspjela očuvati svoj jezik, kulturu i samobitnost, ali svemu tomu još većma je pridonijela bolja prekogranična suradnja, bolje cestovno povezivanje, izgradnja još jednog mosta na Muri kod Kotoribe i Kerestura. Sabor-

Bal su otvorili mladi pomurski plesači.

Zdravica uz čašu pjenušca. Slijeva: Katica Koncer, Péter Cseresnyés, Marija Vargović, Darko Horvat i Ivan Bušić

ski je zastupnik obećao da će za predstavnike zajednice organizirati službeni posjet Hrvatskom saboru, odnosno Središnjemu državnom uredu za Hrvate izvan Hrvatske, da bi povezivanjem pomogli pronaći sredstva za razne projekte glede očuvanja hrvatske samobitnosti na tom području. U ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti okupljene je pozdravio Ivan Bušić. Na balu prvo su zaplesali mali folklorišti pom-

urskih naselja s koreografijom pomurskih plesova. Koreografiju je sastavila Gordana Zvošec, a uvježbale učiteljice Henrieta Novak i Žužana Tišler. Za balsko raspoloženje skrblila su dva tamburaška sastava: TS „Stoboš“ i „Sumartonski lepi dečki“. Sudionici bala bili su Hrvati iz pomurskih mjesta, ili nekadašnji pomurski Hrvati koji danas žive u različitim gradovima diljem Mađarske, bilo je gostiju i iz međimurskih prijateljskih mjesta. Jožo Balažin, poduzetnik, rodom iz Serdahela, pozvao je veliko društvo iz Međimurja s kojima se već dugo godina druži kroza sportske susrete, a i poslovno. Mladi koji žive u Budimpešti, Pečuhu ili u drugim gradovima željeli su se družiti sa svojim prijateljima, družinom s kojom su nekoć sudjelovali u folklornoj skupini, odnosno pohađali istu školu. Bila je to prigoda svim sudionicima da se zabavljaju sa svojom hrvatskom zajednicom uz prelijepu hrvatsku glazbu.

beta

Umalo tristo sudionika

HRVATE U PARLAMENT

**UPIŠI SE
U REGISTAR HRVATSKIH
BIRAČA**

**GLASUJMO ZA
HRVATE!**

**Jozo Solga
Ivan Guban
Joso Ostrogonac
Ana Gojtan
Edita Horvat-Pauković
Angela Šokac Marković**

A+B= HRVATSKA DRŽAVNA LISTA

A Kérem felvételemet a(z)...

Magyar

Szlovén

horvát

nemzetiség névjegyzékébe...

Kérem, hogy a fenti...
terjedjen ki.